

Številka: 06216-18/2023/36 33019, 32010
Datum: 22. 2. 2024

Komisija za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: Komisija) je v okviru svojih pristojnosti v postopku zaradi suma kršitev integritete glede službenih poti uradne delegacije Republike Slovenije v New York med 10. in 20. 7. 2023 obravnavala očitke zoper tedanjo ministrico za javno upravo in štiri javne uslužbenke Ministrstva za javno upravo (v nadaljevanju: MJU). Komisija je med postopkom ugotovila korupcijska tveganja in zato na podlagi 8. alineje prvega odstavka 12. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 69/11 – uradno prečiščeno besedilo, 158/20, 3/22 – ZDeb in 16/23 – ZZPri; v nadaljevanju: ZIntPK) izdaja Vladi RS naslednja

P R I P O R O Č I L A

Vladi RS se priporoča, da:

- Posebno pozornost posveti skrbi za transparentnost, javnemu obveščanju in skrbi za pravilnost in smotrnost poslovanja glede udeležb v uradnih delegacijah Republike Slovenije.
- S predpisi ustrezno uredi pravila za uporabo VIP letaliških prehodov za funkcionarje in javne uslužbence, ki jih koristijo v okviru uradnih delegacij Republike Slovenije.
- S predpisi ustrezno uredi pravila v povezavi s številčnostjo uradnih delegacij glede na raven dogodkov (glede političnega in strokovnega dela posamezne delegacije). Ob tem naj Vlada RS preuči možnost določitve obsega dodatnih (strokovnih) članov delegacije že ob določitvi uradne (politične) delegacije.
- Ob dodatni udeležbi v delegaciji (poleg uradnih predstavnikov Vlade RS) spremlja tudi aktivnosti članov delegacije, ki jih pošljejo ministrstva. Glede vsake udeležbe naj Vlada RS pridobi poročila vseh članov delegacije in pregleda tudi celotne stroške delegacije.
- Jasno in določno s predpisi uredi pravila glede spremljanja in prenočevanja družinskih članov funkcionarjev in javnih uslužbencev ob uradnih delegacijah.
- Vzpostavi merila preverjanja smotrnosti posameznih delegacij na ravni izvršilne veje oblasti, ki naj vključujejo tudi ekonomsko presojo namena in učinka posamezne delegacije glede na strateško določene cilje oziroma interese države.
- Za celotno državno upravo opredeli enotno obliko in minimalno nujno vsebino odredbe za udeležitev funkcionarjev in javnih uslužbencev v uradnih delegacijah, iz katere naj izhaja tudi navedba konkretnih razlogov udeležbe in navedba konkretnih delovnih obveznosti, ki se bodo na posamezni delegaciji izvedle.
- Za celotno državno upravo opredeli enotno obliko in minimalno nujno vsebino poročil udeležencev uradnih delegacij, iz katere naj izhaja predvsem navedba konkretnih delovnih obveznosti, ki so se na delegaciji izvedle.
- Preuči morebitna tveganja za nastanek korupcije in kršitev integritete v povezavi z uradnimi delegacijami in službenimi potmi v tujino ter pripravi ukrepe v povezavi z upravljanjem teh tveganj. Vlada naj v ta proces vključi tudi ministrstva ter zagotovi, da se ustrezna tveganja vključijo v načrte integritete vseh deležnikov.

OBRAZLOŽITEV:

Komisija je pričela postopek predhodnega preizkusa zaradi suma kršitev integritete na podlagi številnih medijskih prispevkov, ki so izpostavljali domnevne nepravilnosti in visoke stroške državne delegacije, ki se je julija 2023 udeležila Visokega foruma Združenih narodov na temo trajnostnega razvoja v New Yorku (v nadaljevanju: Visoki forum). Visokega foruma so se poleg tedanje ministrice za javno upravo udeležile še štiri javne uslužbenke ministrstva, tedanjo ministrico pa je na službeni poti spremljal tudi njen zakonec, ki naj bi si potne stroške za pot in bivanje plačal sam.

Komisija je v okviru obravnave zadeve zaznala tveganja za nastanek kršitev iz pristojnosti Komisije glede katerih izdaja predmetna priporočila.

Uradna delegacija Vlade RS, ki je bila določena s sklepom št. 51103-48/2023/3 z dne 28. 6. 2023, se je udeležila ministrskega dela zasedanja in zasedanja Ekonomskega in socialnega sveta ZN. Udeležba je bila v javnem interesu in spada v obseg politične diskrecije glede na dane prioritete države.

MJU je v odgovoru Komisiji pojasnilo, da so vabilo na Visoki forum po ustaljeni praksi prejeli od Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj sredi maja 2023. MJU je pristojno tudi za razvojno načrtovanje in zato pod njihov delokrog spadajo tudi aktivnosti na Visokem forumu. Zaradi navedenega se je po njihovih pojasnilih tedanja ministrica odločila, da se tri predstavnice MJU udeležijo tudi zasedanja strokovnega dela Visokega foruma. Vsa srečanja, predavanja in razprave na Visokem forumu so bila vzpostavljena tudi digitalno, kar pomeni, da je bila mogoča udeležba tudi preko videopovezave, pri čemer je MJU za Slovensko tiskovno agencijo pojasnilo, da se je Slovenija kot resna država in prihodnja članica Varnostnega sveta ZN konference udeležila v živo, ogled preko videopovezav pa naj bi bil namenjen širši javnosti in ne političnim odločevalcem.

Komisija se zaveda, da je prisotnost na največjih dogodkih mednarodnih organizacij, katerih članica je Republika Slovenija, del promocije države in potrditev njene pozicioniranosti v strateških partnerstvih, pri čemer je treba upoštevati tudi dejstvo uspešne kandidature Slovenije za članstvo v Varnostnem svetu ZN. Razumljivo je, da država redno in sistematično (dalj časa) naslavlja tudi mednarodno raven svojih aktivnosti, in Komisija razume, da je osebna udeležba na tovrstnih dogodkih ključna, saj omogoča tudi sklepanje partnerstev ter izmenjavo primerov dobrih praks in izkušenj držav na ravni sodelovanja med različnimi deležniki oziroma državami. Zaradi tega je treba glede vsake službene poti razmisliti o najustreznejšem načinu udeležbe ter ga v okviru predlogov utemeljiti in obrazložiti.

V povezavi s sestavo delegacij na ravni ministrstev (strokovna raven) je Vlada RS pojasnila, da je bila glede obravnavanih službenih poti v New York koordinacijska vloga MJU ključnega pomena in se je Visokega foruma zato udeležilo več predstavnikov MJU. Smotnost števila udeležencev je po pojasnilih Vlade RS odvisna od dogodka. Generalni sekretariat vlade je v dopisu z dne 17. 11. 2023 pojasnil, da protokolarna pisna pravila glede političnega obiska in strokovnega obiska (tj. delegacij) ne obstajajo in da glede tega obstajajo le priporočila iz časa varčevalnih ukrepov. Kasneje, v času priprav na predsedovanje in med predsedovanjem Slovenije Svetu EU, se je po pojasnilu Vlade RS število članov delegacij prilagajalo glede na potrebe in vsebine posameznih dogodkov, v tem mandatu pa vlada posebnih navodil glede delegacij ni sprejemala.

MJU je v odgovoru Komisiji z dne 23. 10. 2023 v konkretni zadevi pojasnilo, da ne obstajajo odredbe glede udeležbe navedenih javnih uslužbenk na službeni poti, niti te niso predpisane z internimi akti, obstajajo pa potni nalogi za vse udeležence. Na formalni ravni je vseh pet oseb imelo ustrezne potne naloge za službeno potovanje (ne pa pisnih odredb), vse udeležence so o izvedeni službeni poti posredovale poročila o aktivnostih, kar pa še ne pomeni avtomatično, da je bilo tovrstno službeno potovanje izvedeno smotno ali v javnem interesu. Pri politični diskreciji glede udeležbe na konkretni službeni poti obstaja tudi tveganje za nastanek odklonskih ravnanj, zato ta diskrecija ni in ne more biti absolutna in brez omejitev. V tem delu so pravna pravila pomanjkljiva, kot ukrep pa jih lahko nadomestijo tudi vsakokratne obrazložene odločitve pristojnih o največjem številu udeležencev ali priprava ustreznih pravnih aktov, kar priporoča Komisija.

Glede udeležbe zakonca tedanje ministrice je bilo ugotovljeno, da MJU ni izvedel nobenih aktivnosti glede rezervacije letalske karte za New York in se je nakup letalske karte izvedel v zasebni režiji. MJU tudi ni izvedlo nobenih aktivnosti glede rezervacije nastanitve zakonca tedanje ministrice in njegovo bivanje v New Yorku ni bremenilo proračuna Republike

Slovenije. Zakonec ministrice je glede na izjave v medijih in pojasnila MJU bival v sobi skupaj z ministrico, brez zajtrka. Tudi v tem delu Komisija ugotavlja, da ni vzpostavljenih ustreznih pravil, ki bi urejala to področje (spremljanje zakoncev funkcionarjev in javnih uslužbencev pri potovanjih v tujino).

Del stroškov izvedbe službene poti delegacije je predstavljala tudi VIP letališka storitev za štiri javne uslužbenke (ne pa za ministrico), ki se je plačal iz proračuna veleposlaništev RS v Washingtonu in Berlinu ter ga je MJU ustrezno povrnilo na zahtevo Ministrstva za zunanje in evropske zadeve. Po pojasnilih MJU nimajo sprejetih podrobnejših pravil za uporabo VIP letaliških storitev, zato je vzpostavitev le teh predmet priporočil.

Komisija je pregledala tudi obširno dokumentacijo glede stroškov poti v New York. Vsebina, ki se nanaša na presojo pravilnosti in smotnosti poslovanja MJU, je v pristojnosti Računskega sodišča RS. Računsko sodišče RS je kot zunanji organ edino pristojno za opravljanje nadzora nad izvedbo teh poti, kar predstavlja tveganje za izvedbo samovoljnih in arbitrarnih službenih poti, še posebej najvišjih predstavnikov države, članov vlade. Zaradi navedenega Komisija predlaga vzpostavitev rednega in sistematičnega nadzora službenih poti na ravni izvršilne veje oblasti oziroma vzpostavitev nadzora nad smotnostjo udeleževanja na službenih poteh tudi z vidika števila udeležencev – tudi, ko to sicer pomeni odločanje na podlagi politične diskrecije Vlade RS.

Odločanje o službenih poteh mora slediti potrebam države oziroma javnemu interesu za udeležbo predstavnikov države na konkretnem dogodku, odgovorna odločitve pa mora temeljiti na vsebinskih merilih. Za izvedbo odločitve so potrebna tudi jasna pravila, pri čemer pa doslej niso bila ustrezno normirana pravila za odrejanje in poročanje o službenih poteh v tujino, za koriščenje VIP letaliških storitev ter pravila glede spremljanja (in prenočevanja) zakoncev funkcionarjev in javnih uslužbencev. Navedena področja bi bilo treba pravno urediti tudi zato, da so merila, kriteriji in splošna pravila vnaprej jasni ter s tem spodbujajo in omogočajo transparentno porabo javnih sredstev ter ravnanje funkcionarjev in javnih uslužbencev v skladu z najvišjimi standardi integritete.

Komisija ob tem poudarja, da imajo državni organi med drugimi tudi dolžnost izvajanja svojih načrtov integritete, kjer lahko identificirajo vsa tveganja v povezavi z deli in nalogami, ki jih opravljajo (tudi v povezavi s službenimi potmi v tujino) ter v okviru teh predvidijo ustrezne ukrepe za njihovo upravljanje.

Senat Komisije je na podlagi vpogleda v vsebino zadeve na 11. seji 22. 2. 2024 sprejel sklep, s katerim so se predmetna priporočila sprejela.

Vlado RS prosimo, naj nas v roku treh mesecev od prejema priporočil obvesti o sprejetih ukrepih.

dr. Robert ŠUMI
PREDSEDNIK